

BSC Drukarnia Opakowań S.A.

Jednostkowy raport roczny
za rok 2017
sporządzony zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości
Finansowej

Zarząd BSC Drukarnia Opakowań S.A. przedstawia jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończących się 31.12.2016 2017 roku, na które składa się:

- ❖ Wybrane dane finansowe BSC Drukarni Opakowań SA 3
- ❖ Jednostkowe sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów BSC Drukarnia Opakowań S.A. zakończone 31.12.2017 roku 4
- ❖ Jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej BSC Drukarnia Opakowań S.A. zakończone 31.12.2017 roku 5
- ❖ Jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych BSC Drukarnia Opakowań S.A. zakończone 31.12.2017 roku 7
- ❖ Jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym BSC Drukarnia Opakowań S.A. zakończone 31.12.2017 roku 8
- ❖ Noty objaśniające roczne jednostkowe sprawozdanie 9

Janusz Schwark

Arkadiusz Czysz

Andrzej Baranowski

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Maria Świątkowska

Osoba odpowiedzialna za prowadzenie
ksiąg rachunkowych

Poznań, 22-03-2018 roku

WYBRANE DANE FINANSOWE BSC DRUKARNI OPAKOWAŃ S.A.

WYBRANE DANE FINANSOWE	tys. PLN		tys. EUR	
	dane od 01.01.2017 do 31.12.2017	dane od 01.01.2016 do 31.12.2016	dane od 01.01.2017 do 31.12.2017	dane od 01.01.2016 do 31.12.2016
Przychody netto ze sprzedaży	211 662	222 710	49 865	50 898
Zysk (strata) ze sprzedaży	21 064	23 990	4 962	5 483
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	25 092	29 348	5 911	6 707
Zysk (strata) przed opodatkowania	26 095	29 068	6 148	6 643
Zysk (strata) netto	21 162	23 524	4 986	5 376
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	51 471	24 794	12 126	5 666
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-30 083	-16 746	-7 087	-3 827
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-7 956	-7 733	-1 874	-1 767
Przepływy pieniężne netto – razem	13 432	315	3 164	72
Aktywa/Pasywa razem	267 185	253 559	64 059	57 314
Aktywa trwałe	128 974	132 593	30 922	29 971
Aktywa obrotowe	138 211	120 966	33 137	27 343
Kapitał własny	226 538	211 555	54 314	47 820
Zobowiązania razem	40 647	42 004	9 745	9 495
Zobowiązania długoterminowe	14 779	16 041	3 543	3 626
Zobowiązania krótkoterminowe	25 868	25 963	6 202	5 869
Liczba akcji (tys. szt.)	9 808	9 808	9 808	9 808
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w zł / EUR)	2,16	2,40	0,52	0,54
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł /EUR)	23,10	21,57	5,54	4,88

Dane finansowe przeliczone zostały na walutę euro wg kursów

2017 2016

- do przeliczenia pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej

4,1709 4,4240

- do przeliczenia pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów oraz przepływów pieniężnych

4,24467 4,3756

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z ZYSKÓW I STRAT ORAZ INNYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wyszczególnienie	Nota	12 miesięcy zakończone 31.12.2017 tys. PLN	12 miesięcy zakończone 31.12.2016 tys. PLN
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	6	211 662	222 710
Pozostałe przychody operacyjne	7	5 221	6 371
Razem przychody z działalności operacyjnej		216 883	229 081
Zmiana stanu produktów		5 304	-699
Zużycie materiałów	8	100 702	112 987
Wynagrodzenia wraz ze świadczeniami	8	22 568	23 526
Usługi obce	8	25 805	25 354
Amortyzacja	8	10 568	10 510
Pozostałe koszty	8	2 621	2 445
Wartość sprzedanych towarów, materiałów	8	24 223	25 611
Razem koszty działalności operacyjnej		191 791	199 734
Zysk (strata) na działalności operacyjnej		25 092	29 347
Przychody finansowe	9	1 073	207
Koszty finansowe	9	70	486
Zysk (strata) przed opodatkowaniem		26 095	29 068
Podatek dochodowy	10	4 933	5 544
Zysk (strata) netto z działalności kontynuowanej	11	21 162	23 524
Działalność zaniechana			
Strata netto z działalności zaniechanej			
Zysk (strata) netto		21 162	23 524
Inne całkowite dochody (netto)		-	-
Całkowite dochody ogółem		21 162	23 524

ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016 tys. PLN
Zysk netto/dochód netto	21 162	23 524
Liczba akcji (w sztukach)	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,16	2,40
- z działalności kontynuowanej	2,16	2,40
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	21 162	23 524
Rozwodniona liczba akcji (w sztukach)	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,16	2,40
- z działalności kontynuowanej	2,16	2,40
- z działalności zaniechanej	-	-

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Nota	Stan na dzień 31.12.2017 tys. PLN	Stan na dzień 31.12.2016 tys. PLN
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	14	114 587	117 862
Wartości niematerialne	15	1 638	1 993
Inwestycje w spółkach zależnych	18	11 421	11 413
Aktywa finansowe	18	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		1 328	1 325
Pozostałe aktywa		-	-
Aktywa trwałe razem		128 974	132 593
Aktywa obrotowe			
Zapasy	16	35 514	36 399
Należności z tytułu dostaw i usług	17	52 468	72 054
Należności z tytułu podatku dochodowego	17	91	-
Pozostałe należności	17	1 702	2 608
Aktywa finansowe	18	25 676	658
Środki pieniężne	19	22 585	9 153
Pozostałe aktywa	20	175	94
Aktywa obrotowe razem		138 211	120 966
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży		-	-
Aktywa razem		267 185	253 559

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Wyszczególnienie	Nota	Stan na dzień 31.12.2017 tys. PLN	Stan na dzień 31.12.2016 tys. PLN
Kapitał własny	21		
Kapitał podstawowy	21	9 808	9 808
Kapitał zapasowy	21	195 568	178 223
Zyski zatrzymane	21	21 162	23 524
Kapitał własny razem		226 538	211 555
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty i pożyczki	22	3 573	5 690
Dłużne papiery wartościowe		-	-
Inne zobowiązania finansowe	23	130	156
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	25	8 971	7 721
Rezerwy na świadczenia emerytalne	25	168	175
Pozostałe rezerwy	25	-	-
Przychody przyszłych okresów - dotacje	26	1 937	2 299
Zobowiązania długoterminowe razem		14 779	16 041
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty i pożyczki	22	1 450	1 480
Inne zobowiązania finansowe	23	213	124
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	24	18 796	18 392
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	24	-	658
Pozostałe zobowiązania	24	2 822	2 665
Pozostałe rezerwy	25	2 225	2 451
Przychody przyszłych okresów - dotacje	26	362	193
Zobowiązania krótkoterminowe razem		25 868	25 963
Zobowiązania związane bezpośrednio z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży		-	-
Zobowiązania razem		40 647	42 004
Pasywa razem		267 185	253 559

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017 tys. PLN	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016 tys. PLN
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej		
Zysk brutto	26 095	29 068
Amortyzacja	10 568	10 510
Odsetki	-735	-139
Różnice kursowe	-436	277
Wynik z działalności inwestycyjnej	45	-335
Należności handlowe i pozostałe - zmiana stanu	19 132	-12 154
Zapasy - zmiana stanu	885	1 474
Pozostałe aktywa - zmiana stanu	-	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe - zmiana stanu	-1 138	2 223
Rezerwy - zmiana stanu	1 017	-60
Inne rozliczenia międzyokresowe - zmiana stanu	476	-1 159
Podatek dochodowy - zapłacony	- 4 438	-4 911
Inne korekty	-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	51 471	24 794
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Odsetki	506	207
Wpływy ze zbycia inwestycji (pożyczki)	6	321
Wpływy ze sprzedaży środków trwałych i wartości niematerialnych	68	335
Wydatki na zakup środków trwałych i wartości niematerialnych	-5 632	-15 442
Wydatki za zakup akcji i obligacji	-24 878	-1 509
Inne wydatki inwestycyjne(pożyczki)	-153	-658
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-30 083	-16 746
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Dywidendy wypłacone i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-6 179	-6 179
Wpływy netto z emisji akcji	-	-
Splata pożyczek i kredytów bankowych	-1 413	-1 331
Splata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-294	-155
Zakup papierów wartościowych	-	-
Odsetki	-70	-68
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-7 956	-7 733
Zwiększenie /(zmniejszenie) netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	13 432	315
Saldo otwarcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	9 153	8 838
Zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	-	-
Saldo zamknięcia środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	22 585	9 153

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończony 31.12.2017 tys. PLN	12 miesięcy zakończony 31.12.2016 tys. PLN
Kapitał podstawowy		
Stan na początek okresu	9 808	9 808
Emisja akcji	-	-
Stan na koniec okresu	9 808	9 808
Kapitał zapasowy		
Stan na początek okresu	178 223	162 620
Podział zysków zatrzymanych	17 345	15 603
Stan na koniec okresu	195 568	178 223
Zyski zatrzymane		
Stan na początek okresu	23 524	21 782
Wypłata dywidendy	-6 179	-6 179
Kapitał zapasowy	-17 345	-15 603
Wynik finansowy netto	21 162	23 524
Stan na koniec okresu	21 162	23 524
Kapitał własny razem		
Stan na początek okresu	211 555	194 210
Stan na koniec okresu	226 538	211 555

NOTY OBJAŚNIAJĄCE ROCZNE JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA ROK OBROTOWY ZAKOŃCZONY 31.12.2017 ROKU**1. Podstawowe informacje o spółce**

BSC Drukarnia Opakowań Spółka Akcyjna prowadzi działalność w formie spółki akcyjnej zawiązanej aktem notarialnym w dniu 1 lipca 1999 roku przed notariuszem Piotrem Kowandy (Rep. Nr A 8000/1999) w Poznaniu.

Siedzibą jednostki jest Poznań, ulica Żmigrodzka 37. Spółka jest zarejestrowana w Polsce i aktualnie wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Poznaniu pod numerem KRS 0000032771.

Jednostce nadano numer Statystyczny REGON 639627371 oraz otrzymała numer identyfikacji podatkowej NIP 779-20-76-889.

Podstawowym przedmiotem działania jednostki jest:

- działalność w zakresie działalności poligraficznej,
- działalność graficznej pomocnicza,
- działalność związana z pakowaniem.

Na dzień sporządzenia rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego skład Zarządu Emitenta przedstawiał się następująco:

- Janusz Schwark - Prezes Zarządu,
- Andrzej Baranowski - Wiceprezes Zarządu ds. finansowych,
- Arkadiusz Czysz - Wiceprezes Zarządu ds. handlowych.

W analizowanym okresie nie miały miejsce zmiany w składzie Zarządu Emitenta.

W okresie obrotowym członkami Rady Nadzorczej Emitenta byli:

- Hans Christian Bestehorn,
- Stephan Bestehorn,
- Andrzej Borowiński,
- Michael Mehring,
- Marek Dietl (do 10 stycznia 2017 roku),
- Frank Ohle (od 10 stycznia 2017 roku),
- Krzysztof Kaczmarczyk (od 10 stycznia 2017 roku)
- Jarosław Wesołek (od 20 października 2017 roku).

W analizowanym okresie miały miejsce zmiany w składzie Rady Nadzorczej Jednostki.

Nadzwyczajne Walne Zgromadzenia w dniu 10 stycznia 2017 roku dokonało następujących zmian w składzie Rady Nadzorczej:

- z dniem 10 stycznia 2017 roku odwołano Pana Marka Dietla,
- z dniem 10 stycznia 2017 roku powołano Pana Frank Ohle,
- z dniem 10 stycznia 2017 roku powołano Pana Krzysztofa Kaczmarczyka.

Ponadto w dniu 20 października 2017 roku Walne Zgromadzenie powołało kolejnego członka Rady Nadzorczej Pana Jarosława Wesołka.

Na dzień sporządzenia sprawozdania struktura akcjonariatu Jednostki przedstawiała się w następujący sposób:

Wyszczególnienie	Liczba akcji	Łączna wartość nominalna akcji (w tys. zł)	Udział w kapitale podstawowym	Liczba głosów	Udział w głosach na walnym zgromadzeniu
Colorpack GmbH	3 599 300	3 599	36,70%	3 599 300	36,70%
ALTUS TFI S.A.	1 205 507	1 205	12,29%	1 205 507	12,29%
JS Holding Sp. z o.o.	1 200 758	1 201	12,24%	1 200 758	12,24%

Green Place S.A.	1 134 586	1 135	11,57%	1 134 586	11,57%
PKO BP Bankowy Otwarty Fundusz Emerytalny	721 614	722	7,36%	721 614	7,36%
POZOSTALI	1 945 751	1 946	19,84%	1 945 751	19,84%
Razem	9 807 516	9 808	100,00%	9 807 516	100,00%

2. Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Jednostkę.

3. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdawcza

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe sporządzone jest w polskich złotych (PLN). Polski złoty jest walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Spółki. Dane finansowe zostały wykazane w tysiącach złotych, chyba że w konkretnych sytuacjach zostały podane z większą dokładnością.

4. Platforma zastosowanych Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

4.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) dotyczącymi sprawozdawczości oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, a w zakresie nieuregulowanym w tych Standardach – stosownie do wymogów Ustawy o rachunkowości i wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych, jak również rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. Nr 33, poz. 259, z późn. zm.).

4.2. Zmiany MSSF

Status zatwierdzania nowych standardów

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących nowych lub zmienionych standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2017 roku:

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez Unię Europejską:

- MSR 19 (Zmieniony), Programy określonych świadczeń: składki pracownicze, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 21 listopada 2013 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie, w Unii Europejskiej ma zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później;
- Poprawki do MSSF 2010 – 2012, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 grudnia 2013 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 17 grudnia 2014 roku. Niektóre ze zmian obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lipca 2014 roku lub później, a niektóre prospektywnie dla transakcji mających miejsce dnia 1 lipca 2014 roku lub później. W Unii Europejskiej mają zastosowanie najpóźniej dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 lutego 2015 roku lub później;
- Zmiany do MSR 1, Inicjatywa w zakresie ujawniania informacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;

- Zmiany do MSR 16 i do MSR 38, Wyjaśnienie dopuszczalnych metod amortyzacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 maja 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 2 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 16 i do MSR 41 Rolnictwo: rośliny produkcyjne, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości w dniu 30 czerwca 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 23 listopada 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSR 27, Metoda praw własności w jednostkowych sprawozdaniach finansowych, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 12 sierpnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 18 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- MSSF 11 (Zmieniony), Rozliczenie nabycia udziału we wspólnej działalności, został opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 6 maja 2014 roku, zatwierdzony przez Unię Europejską 24 listopada 2015 roku i obowiązuje za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Roczne poprawki do MSSF 2012-2014, zmieniające 4 standardy, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 25 września 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 15 grudnia 2015 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie;
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28, Jednostki inwestycyjne: zastosowanie wyjątku w zakresie konsolidacji, zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 grudnia 2014 roku, zatwierdzone przez Unię Europejską 22 września 2016 roku i obowiązują za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie.

Standardy i interpretacje, które nie są jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską:

Standardy opublikowane i zatwierdzone przez Unię Europejską, jeszcze nieobowiązujące

Jednostka postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania nowych standardów

oraz zmian do istniejących standardów.

- MSSF 9: „Instrumenty finansowe” z późniejszymi zmianami, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 r.

Nowy standard eliminuje dotychczasową klasyfikację aktywów finansowych na: utrzymywane do terminu wymagalności, dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności oraz zastępuje je nową klasyfikacją obejmującą: aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. MSSF 9 wprowadza również zmianę w zakresie pomiaru wartości utraty wartości aktywów finansowych. Zgodnie z nowymi założeniami jednostki zobowiązane będą do rozpoznawania i pomiaru utraty wartości w oparciu o „koncepcję strat oczekiwanych” w miejsce dotychczasowej „koncepcji strat poniesionych”

W 2017 roku Jednostka przeprowadziła ocenę wpływu MSSF 9 na stosowane zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy oraz jej wyników finansowych. Jednostka ocenia, że zastosowanie nowych wytycznych nie wpłynie istotnie na sposób wyceny instrumentów finansowych, dlatego też postanowiła nie korzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF9. W szczególności, Jednostka nie oczekuje zmian w klasyfikacji aktywów finansowych, które skutkowałyby zmianą metody ich wyceny.

Najistotniejszą pozycją aktywów finansowych w sprawozdaniu finansowym Jednostki, która będzie podlegać nowym zasadom kalkulacji oczekiwanych strat kredytowych są należności z tytułu dostaw i usług. W zakresie oceny ryzyka kredytowego Jednostka dokonała analizy dotychczasowej metodologii tworzenia odpisów na należności, która uwzględnia podejście indywidualne oraz podejście wskaźnikowe w oparciu o historyczne statystyki spłacalności. Jednostka zastosuje uproszczone podejście, które zakłada, że odpis na oczekiwane straty kredytowe będzie równy kwocie oczekiwanych stratom kredytowym w całym okresie życia ekspozycji. Do celów oszacowania oczekiwanej straty kredytowej Jednostka będzie wykorzystywała macierz rezerw, opracowaną w oparciu o historyczne poziomy spłacalności należności (z uwzględnieniem stopnia odzyskania należności poprzez działania windykacyjne czy wykorzystanie zabezpieczeń). Nowy sposób kalkulacji odpisów nie wpłynie istotnie na wartość odpisu na dzień 01 stycznia 2018 roku, tym samym, na moment pierwszego zastosowania standardu wartość należności nie ulegnie istotnej zmianie.

- MSSF 15 oraz objaśnienia stosowania do MSSF 15: „Przychody z umów z klientami”, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2018 r.

Standard ten zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF. Zgodnie z nowym standardem jednostki będą stosować pięciostopniowy model, aby określić moment ujęcia przychodów oraz ich wysokość. Zakłada on, iż przychody powinny być ujęte wówczas (oraz w jakim stopniu), gdy jednostka przekazuje klientowi kontrolę nad usługami czy towarami, oraz w kwocie do jakiej jednostka oczekuje być uprawniona. Zależnie od spełnienia określonych kryteriów, przychody są rozkładane w czasie, w sposób obrazujący wykonanie umowy przez jednostkę, lub ujmowane jednorazowo, w momencie , gdy kontrola nad dobrami lub usługami jest przeniesiona na klienta.

Standard zawiera również nowe wymogi dotyczące ujawnień, zarówno ilościowych jak i jakościowych, mających na celu umożliwienie użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie charakteru, kwoty, momentu ujęcia i niepewności odnośnie przychodów i przepływów pieniężnych wynikających z umów z klientami.

W 2017 roku Jednostka przeprowadziła ocenę wpływu wprowadzenia MSSF15 na stosowane zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy i jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach oraz interpretacjach dotyczących MSSF 15 i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Jednostka zastosuje dany standard po raz pierwszy tj. począwszy od dnia 01 stycznia 2018 r. oraz na skutek zmian interpretacji standardu. Jednostka będzie monitorować wszelkie przyszłe zmiany w tym zakresie.

Jednostka przeprowadziła proces oceny wpływu zastosowania założeń nowego standardu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Na podstawie przeprowadzonych analiz najistotniejszych obszarów działalności Jednostka ocenia, że w momencie początkowego zastosowania standard MSSF 15 nie będzie miał istotnego wpływu na moment ujęcia, wysokość oraz rodzaj przychodów prezentowanych w sprawozdaniach finansowych.

- MSSF 16, który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu, obowiązujący za okresy roczne rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2019 r.

MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Na podstawie przeprowadzonych analiz Jednostka ocenia, że wprowadzenie MSSF 16 nie wpłynie istotnie na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Standardy przyjęte przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB), oczekujące na zatwierdzenie przez Unię Europejską

Opublikowane Standardy i Interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę:

- MSSF 14 - Odroczone salda z regulowanej działalności
- MSSF 17 - Umowy ubezpieczeniowe
- Zmiany do MSSF 2 - Płatności na bazie akcji: Klasyfikacja oraz wycena płatności na bazie akcji
- Zmiany do MSSF 9 - Instrumenty finansowe: Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą
- Zmiany do MSSF 10 - Skonsolidowane sprawozdania finansowe oraz MSR 28 - Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach; Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany
- Zmiany do MSR 19 - Świadczenia pracownicze: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu
- Zmiany do MSR 28 - Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach: Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach
- Zmiany do MSR 40 - Nieruchomości inwestycyjne: Przeniesienia nieruchomości inwestycyjnych
- Zmiany do różnych standardów - Poprawki do MSSF (cykl 2015-2017): Dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa
- Interpretacja KIMSF 22 - Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe
- Interpretacja KIMSF 23 - Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego.

Jednostka oczekuje, iż powyżej wymienione standardy nie będą miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Jednostka zamierza przyjąć wymienione powyżej nowe standardy MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lecz nieobowiązujące do dnia zatwierdzenia do publikacji niniejszego sprawozdania finansowego zgodnie z datą ich wejścia w życie.

5. Stosowane zasady rachunkowości

5.1. Ujęcie przychodów ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o przewidywane rabaty, zwroty klientom i podobne pomniejszenia, w tym podatek od towarów i usług VAT oraz inne podatki związane ze sprzedażą, za wyjątkiem podatku akcyzowego.

5.2. Sprzedaż towarów

Przychody ze sprzedaży towarów ujmowane są po spełnieniu wszystkich następujących warunków:

- przeniesienia przez Spółkę na nabywcę znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów;
- sędowania przez Spółkę funkcji kierowniczych w stopniu związanym na ogół z prawem własności oraz efektywnej kontroli nad sprzedanymi towarami;
- możliwości dokonania wiarygodnej wyceny kwoty przychodów;
- wystąpienia prawdopodobieństwa, że jednostka otrzyma korzyści ekonomiczne związane z transakcją; oraz
- możliwości wiarygodnej wyceny kosztów poniesionych lub przewidywanych w związku z transakcją.

5.3. Przychody z tytułu odsetek i dywidend

Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo Akcjonariuszy do otrzymania płatności. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco według czasu powstawania, poprzez odniesienie do kwoty niespłaconego jeszcze kapitału i przy uwzględnieniu efektywnej stopy oprocentowania, czyli stopy efektywnie dyskontującej przyszłe wpływy pieniężne szacowane na oczekiwany okres użytkowania danego składnika aktywów do wartości bilansowej netto tego składnika.

5.4. Leasing

Leasing klasyfikuje się jako leasing finansowy, gdy w ramach zawartej umowy zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z bycia właścicielem przenoszone jest na leasingobiorcę. Wszelkie pozostałe rodzaje leasingu traktowane są jako leasing operacyjny.

Przychody z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową w okresie wynikającym z umowy leasingu. Początkowe koszty bezpośrednie, poniesione w trakcie negocjacji i/lub pozyskiwania leasingu operacyjnego dodaje się do wartości bilansowej leasingowanego składnika aktywów, i ujmuje metodą liniową przez okres leasingu.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego traktuje się jak aktywa Spółki i wycenia w ich wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Powstałe z tego tytułu zobowiązanie wobec leasingodawcy jest prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową i zmniejszenie zobowiązania z tytułu leasingu, tak by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe odnosi się bezpośrednio do sprawozdania z zysków i strat, chyba że można je bezpośrednio przyporządkować do odpowiednich aktywów - wówczas są one kapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Spółki dotyczącymi kosztów obsługi zadłużenia. Płatności warunkowe z tytułu leasingu ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego odnosi się w sprawozdanie z zysków i strat metodą liniową przez okres leasingu, z wyjątkiem przypadków, kiedy inna, systematyczna podstawa rozliczenia jest bardziej reprezentatywna dla wzorca czasowego rządzącego konsumpcją korzyści ekonomicznych wpływających z leasingu danego składnika aktywów. Płatności warunkowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje się w kosztach w okresie ich ponoszenia.

5.5. Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

5.6. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

5.7. Dotacje

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Spółka spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje których zasadniczym warunkiem jest nabycie lub wytworzenie przez Spółkę aktywów trwałych, ujmuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji rozliczeń międzyokresowych i odnosi w rachunek zysków i strat systematycznie przez przewidywany okres użytkowania ekonomicznego tych aktywów.

Pozostałe dotacje ujmowane są systematycznie w przychodach, w okresie niezbędnym do skompensowania kosztów, które te dotacje miały w zamierzeniu kompensować. Dotacje należne jako rekompensata kosztów lub strat już poniesionych lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Spółki bez ponoszenia przyszłych kosztów ujmowane są w sprawozdanie z zysków i strat w okresie, w którym są należne.

5.8. Koszty świadczeń pracowniczych

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie w którym Spółka otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Zyski i straty aktuarialne ujmowane są w całości w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Koszty przeszłego zatrudnienia rozpoznawane są natychmiast w stopniu, w jakim dotyczą świadczeń już nabytych, a w pozostałych przypadkach amortyzuje się je metodą liniową przez średni okres, po którym świadczenia zostają nabyte.

Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych ujmowane są jako koszt, chyba że stanowią koszt wytworzenia składników aktywów. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy ujmuje się jako zobowiązanie i koszt, gdy Spółka jest zdecydowana w możliwy do udowodnienia sposób:

- rozwiązać stosunek pracy z pracownikiem lub grupą pracowników przed osiągnięciem przez nich wieku emerytalnego, lub
- zapewnić świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy w następstwie złożonej przez siebie propozycji zachęcającej ich do dobrowolnego rozwiązania stosunku pracy.

5.9. Opodatkowanie

Podatek dochodowy Spółki obejmuje podatek dochodowy bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od bilansowego zysku (straty) netto o wyłączenia o wyłączenia przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym.

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie a może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis. Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne.

Podatek bieżący i odroczony wykazuje się w kosztach lub przychodach w sprawozdaniu z zysków i strat, z wyjątkiem przypadku, gdy dotyczy on pozycji uznających lub obciążających bezpośrednio kapitał własny, bo

wtedy także podatek jest odnoszony bezpośrednio w kapitał własny (inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów), lub gdy wynika on z początkowego rozliczenia połączenia jednostek gospodarczych. W przypadku połączenia jednostek gospodarczych konsekwencje podatkowe uwzględnia się przy obliczaniu wartości firmy lub określaniu wartości udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejmowanej przewyższającej koszt przejęcia.

5.10. Wartość godziwa

Spółka wycenia instrumenty finansowe takie jak instrumenty dostępne do sprzedaży oraz instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się albo:

- a) na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania,
- b) w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Spółki. Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Spółka stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w sprawozdaniu finansowym są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

- a) Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań,
- b) Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny,
- c) Poziom 3 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w sprawozdaniu finansowym Spółka ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Na potrzeby ujawnienia wyników wyceny do wartości godziwej Spółka ustaliła klasy aktywów i zobowiązań na podstawie rodzaju, cech i ryzyka związanego z poszczególnymi składnikami aktywów i zobowiązań oraz poziom w hierarchii wartości godziwej, jak opisano powyżej.

5.11. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na środki trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne jak również poniesione wydatki na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem środków trwałych (przekazane zaliczki). Środki trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element środka trwałego.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Środki trwałe w budowie powstające dla celów produkcyjnych, wynajmu lub administracyjnych, jak również dla celów jeszcze nieokreślonych, prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie wytworzenia pomniejszonym o ujęte odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt wytworzenia obejmuje opłaty oraz, dla odpowiednich aktywów, koszty finansowania zewnętrznego skapitalizowane zgodnie z zasadami rachunkowości Spółki. Amortyzacja dotycząca tych aktywów trwałych rozpoczyna się w momencie rozpoczęcia ich użytkowania, zgodnie z zasadami dotyczącymi pozostałych aktywów trwałych Spółki.

Amortyzacja środków trwałych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania rewidowane są corocznie. Dla celów amortyzacji środków trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle od 10 do 40 lat,
- maszyny i urządzenia od 3 do 7 lat,
- środki transportu od 5 do 7 lat,
- pozostałe środki trwałe od 3 do 10 lat.

Grunty własne nie podlegają amortyzacji.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla środków trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości środków trwałych oraz środków trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Aktywa utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że a uzyskał tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Środki trwałe oraz środki trwałe w budowie spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w bilansie do zbycia wyceniane są zgodnie z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży / likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji rzeczowych aktywów trwałych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

5.12. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić i które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady niespełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w sprawozdanie z zysków i strat w dacie ich poniesienia.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Szacunki okresu użytkowania weryfikowane są corocznie. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o

określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

- licencje na oprogramowanie od 2 do 20 lat, .
- prace rozwojowe 5 lat,
- znaki towarowe 50 lat,
- prawa majątkowe 5 lat.

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień bilansowy. Skutki utraty wartości, wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności podstawowej.

Wartości niematerialne utrzymywane na podstawie umowy leasingu finansowego amortyzuje się przez okres ich przewidywanego użytkowania ekonomicznego na takich samych zasadach jak aktywa własne. Przy braku wystarczającej pewności, że Spółka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów umarza się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania.

Wartości niematerialne spełniające kryteria zakwalifikowania ich jako przeznaczone do sprzedaży, lub ujęte w bilansie do zbycia wycenia się zgodnie z zasadami zgodnymi z MSSF 5.

Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania pozycji wartości niematerialnych określa się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży a wartością bilansową tych pozycji i ujmuje się je w sprawozdanie z zysków i strat.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne wyceniane są według kosztu po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

5.13. Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych oprócz wartości firmy

Na każdy dzień bilansowy Spółka dokonuje przeglądu wartości bilansowych posiadanego majątku trwałego i wartości niematerialnych w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Jeżeli stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu. W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależne od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla Spółki aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Jeśli możliwe jest wskazanie wiarygodnej i jednolitej podstawy alokacji, składniki majątku trwałego Spółki alokowane są do poszczególnych jednostek generujących przepływy pieniężne lub do najmniejszych jednostek generujących takie przepływy, dla których można wyznaczyć wiarygodne i jednolite podstawy alokacji.

W przypadku wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania, test utraty wartości przeprowadzany jest corocznie oraz dodatkowo wtedy, gdy występują przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości.

Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako wyższa spośród dwóch wartości: wartość godziwa pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa. Ta ostatnia wartość odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta przed opodatkowaniem uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne dla danego składnika aktywów.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości bilansowej składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne), wartość bilansową tego składnika lub jednostki pomniejsza się do wartości odzyskiwalnej. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie jako koszt okresu, w którym wystąpiła.).

Jeśli strata z tytułu utraty wartości ulega następnie odwróceniu, wartość netto składnika aktywów (lub jednostki generującej przepływy pieniężne) zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nieprzekraczającej jednak wartości bilansowej tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby w poprzednich latach nie ujęto straty z tytułu utraty wartości składnika aktywów / jednostki generującej przepływy pieniężne. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

5.14. Zapasy

Zapasy są aktywami, przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mające postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach nabycia. Na dzień bilansowy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny nabycia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień bilansowy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny.

Zapasy towarów, materiałów i produktów gotowych obejmowane są odpisem aktualizującym według indywidualnej oceny ceny możliwej do uzyskania na dzień bilansowy.

Rozchód zapasów odbywa się według zasad szczegółowej identyfikacji w zakresie pozycji przeznaczonych na świadczenie konkretnych przedsięwzięć lub według metody FIFO dla pozostałych zapasów i odnoszony jest w koszt własny sprzedaży. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

5.15. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

Należności handlowe, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj do 60 dni, są ujmowane początkowo według kwot pierwotnie zafakturowanych, z uwzględnieniem odpisu na nieściągalne należności. Należności nieściągalne są odpisywane w koszty w momencie określenia jako nieściągalne. Odpis na należności nieściągalne oszacowywany jest wówczas, gdy ściąganie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne.

W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe. Wycena krótkoterminowych należności odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

5.16. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w bilansie obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz na lokatach krótkoterminowych o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

5.17. Rozliczenia międzyokresowe czynne, wykazywane w pozycji „Pozostałe aktywa”

W ramach rozliczeń międzyokresowych czynnych kosztów na dzień bilansowy wykazywane są aktywowane kwoty wydatków poniesionych w danym roku obrotowym a dotyczących następnych okresów sprawozdawczych. Ich wartość została wiarygodnie określona i spowoduje w przyszłości wpływ korzyści ekonomicznych.

5.18. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji.

Aktywa trwale do zbycia sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia prezentowane są w osobnej pozycji. Jeżeli z aktywami do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z aktywami do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

5.19. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Spółce ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

5.20. Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

5.20.1. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w sprawozdaniu z zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w sprawozdaniu z zysków i strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

5.20.2. Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Spółka chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

5.20.3. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i umarzalne obligacje nienotowane na giełdzie, będące w posiadaniu Spółki i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w sprawozdaniu z zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w sprawozdaniu z zysków i strat danego okresu.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w sprawozdaniu z zysków i strat w chwili uzyskania przez Spółkę prawa do ich otrzymania.

Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w sprawozdaniu z zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmują się w kapitale własnym.

5.20.4. Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku klasyfikuje się jako pożyczki i należności. Wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

5.20.5. Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Spółki w procesie windykacji należności; wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmują się w sprawozdaniu z zysków i strat w pozycji pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych.

Z wyjątkiem instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w sprawozdaniu z zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten to sprawozdanie. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmują się bezpośrednio w kapitale własnym.

5.21. Kapitały

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym Jednostki według wartości nominalnej akcji. Nadwyżka wartości emisyjnej akcji nad wartością nominalną akcji pomniejszona o koszty bezpośrednio związane z wyemitowaniem akcji wykazywana jest w osobnej pozycji bilansu. Kapitał zapasowy tworzony jest m.in. z odpisów z czystego zysku rocznego jednostek w wysokości co najmniej 8% zysku netto, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej 1/3 kapitału zakładowego.

Niepodzielony wynik finansowy - w pozycji tej prezentowane są skumulowane, zatrzymane zyski i straty wypracowane przez Jednostkę w okresach poprzednich oraz wynik okresu bieżącego.

5.22. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem.

Przychody i koszty są ujmowane w zysku lub stracie z chwilą spłacenia zobowiązania z bilansu, a także w wyniku rozliczenia metodą efektywnej stopy procentowej.

5.23. Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Jednostce ciąży istniejący obowiązek, prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne.

Ujmowana kwota rezerwy odzwierciedla możliwie najdokładniejszy szacunek kwoty wymaganej do rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy, z uwzględnieniem ryzyka i niepewności związanej z tym zobowiązaniem. W przypadku wyceny rezerwy metodą szacunkowych przepływów pieniężnych koniecznych do rozliczenia bieżącego zobowiązania, jej wartość bilansowa odpowiada wartości bieżącej tych przepływów.

Jeśli zachodzi prawdopodobieństwo, że część lub całość korzyści ekonomicznych wymaganych do rozliczenia rezerwy będzie można odzyskać od strony trzeciej, należność tę ujmuje się jako składnik aktywów, jeśli prawdopodobieństwo odzyskania tej kwoty jest odpowiednio wysokie i da się ją wiarygodnie wycenić.

5.24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

Zobowiązania handlowe są ujmowane początkowo według kwot pierwotnie zafakturowanych. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość zobowiązań jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie zobowiązań w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe. Wycena krótkoterminowych zobowiązań odbywa się w wartości wymagającej zapłaty ze względu na nieznaczące efekty dyskonta.

5.25. Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

5.25.1. Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Spółkę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

5.25.2. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

5.25.2.1. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w sprawozdaniu z zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

5.25.2.2. Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

5.26. Podstawowe osądy rachunkowe i podstawy szacowania niepewności

Stosując zasady rachunkowości zarząd jednostki zobowiązany jest do dokonywania szacunków, osądów i założeń dotyczących kwot wyceny poszczególnych składników aktywów i zobowiązań. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Rzeczywiste wyniki mogą odbiegać od przyjętych wartości szacunkowych.

Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Klasyfikacja umów leasingu

Spółka jest stroną umów leasingu operacyjnego, które zdaniem Zarządu zgodnie z MSR 17 „Leasing” spełniają warunki umów leasingu finansowego.

Aktywa i rezerwy na odroczony podatek dochodowy

Aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się przy zastosowaniu stawek podatkowych, które według obowiązujących przepisów będą stosowane na moment zrealizowania aktywa lub rozwiązania rezerwy, przyjmując za podstawę przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie lub faktycznie na dzień bilansowy. Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego, bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie.

Stawki amortyzacyjne

Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznej użyteczności składników rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych.

Rezerwy na świadczenie pracownicze

Spółka tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze korzystając z metod aktuarialnych. Rezerwy na świadczenia pracownicze – odprawy emerytalne i rentowe oraz niewykorzystane urlopy – szacowane są przy zastosowaniu prognozowanych uprawnień jednostki. Na poziom rezerw wpływ mają założenia dotyczące stopy dyskonta oraz wskaźnika wzrostu wynagrodzeń.

Odpis aktualizujący należności

Jednostka dokonała aktualizacji wartości należności, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu przeterminowanych należności i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący. Znaczące salda należności podlegają indywidualnej ocenie w przypadku dłużników zalegających z zapłatą lub gdy uzyskano obiektywne dowody, że dłużnik może nie uiścić należności (np. trudna sytuacja finansowa dłużnika, proces sądowy przeciwko dłużnikowi, niekorzystne dla dłużnika zmiany otoczenia gospodarczego). Odpisy na należności wątpliwe szacowane są, gdy ściągnięcie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Zasadą nadrzędną jest tworzenie odpisu aktualizującego w wysokości 100% dla

należności przeterminowanych powyżej 365 dni po uwzględnieniu informacji odnośnie istniejących zabezpieczeń. Szacując odpisy aktualizujące należności na dzień 31 grudnia 2015 roku uwzględniono także indywidualne zagrożenia w spłatach dla poszczególnych kontrahentów

Odpis aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz zapasy

Spółka przeprowadziła analizę każdego aktywa mającą na celu sprawdzenie wystąpienia przesłanek ryzyka utraty wartości. W celu określenia wartości użytkowej Zarząd jednostki szacuje prognozowane przepływy pieniężne oraz stopę, którą przepływy dyskontowane są do wartości bieżącej. W procesie wyceny wartości bieżącej przyszłych przepływów dokonywane są założenia dotyczące prognozowanych wyników finansowych. Założenia te odnoszą się do przyszłych zdarzeń i okoliczności. Biorąc pod uwagę, aktualną sytuację Jednostki, faktycznie zrealizowane wartości mogą różnić się od szacowanych, co w kolejnych okresach sprawozdawczych może przyczynić się do znaczących korekt wartości aktywów. Spółka dokonała weryfikacji, podczas której dokonała aktualizacji wartości zapasów, oceniła prawdopodobieństwo uzyskania wpływów z tytułu sprzedaży zapasów zalegających i oszacowała wartość utraconych wpływów, na które utworzyła odpis aktualizujący.

5.26.1. Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość godziwą instrumentów finansowych, dla których nie istnieje aktywny rynek ustala się wykorzystując odpowiednie techniki wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem.

5.27. Segmenty operacyjne

Zgodnie z MSSF 8 wyniki segmentów operacyjnych wynikają z wewnętrznych raportów weryfikowanych okresowo przez Zarząd Jednostki. Zarząd Jednostki analizuje wyniki segmentów operacyjnych na poziomie zysku (straty) z działalności operacyjnej. Pomiar wyników segmentów operacyjnych stosowany w kalkulacjach zarządczych zbieżny jest z zasadami rachunkowości zastosowanymi przy sporządzaniu sprawozdania finansowego.

6. Przychody z działalności operacyjnej**6.1. Struktura terytorialna**

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Kraj	173 107	166 036
Eksport	38 555	56 674
Przychody netto ze sprzedaży	211 662	222 710

6.2. Przychody ze sprzedaży wg branż

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Opakowania dla branży kosmetycznej	111 766	101 219
Opakowania dla branży spożywczej	66 983	87 909
Opakowania dla branży farmaceutycznej	3 020	3 772
Pozostałe	3 276	1 265
Przychody netto ze sprzedaży wyrobów	185 045	194 165
Przychody netto ze sprzedaży towarów	26 617	28 545
Razem sprzedaż netto	211 662	222 710

7. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	335
Dotacje	498	1 076
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	4 723	4 960
- sprzedaż złomu i odpadów użytkowych	2 326	2 313
- rozliczenie przychodów z tyt. środków trwałych sfinansowanych ze środków Zfron	132	170
- wykrojniki	470	324
- dzierżawa	1 269	1 367
- rabaty na środki trwałe	84	84
- różnice inwentaryzacyjne	-	25
- przeterminowane zobowiązania	45	27
- otrzymane odszkodowania, upusty	221	481
- usługi logistyczne ,inne	119	118
- inne przychody operacyjne	57	51
Pozostałe przychody operacyjne, razem	5 221	6 371

Podstawową pozycję pozostałych przychodów operacyjnych stanowią przychody z tytułu sprzedaży makulatury i wykrojników oraz przychody z tytułu dzierżawy. Poza tym Jednostka uzyskuje dotacje do wynagrodzeń osób niepełnosprawnych oraz rozliczane przez okres amortyzacji (umorzenia) środków trwałych otrzymane na ich nabycie dotacje.

8. Koszty działalności operacyjnej

8.1. Koszty w układzie rodzajowym i pozostałe koszty operacyjne

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Amortyzacja	10 568	10 510
Zużycie materiałów i energii	100 702	112 987
Usługi obce	25 805	25 178
Podatki i opłaty	872	872
Wynagrodzenia	17 207	17 905
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	5 360	5 621
Pozostałe koszty rodzajowe	556	557
Koszty według rodzaju, razem	161 070	173 630
Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	83	-
Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	206	121
Pozostałe koszty operacyjne, w tym:	906	1 071
- niezawinione niedobory i likwidacje	663	722
- amortyzacja nieplanowa -likwidacja budynków i budowli	78	-
- odszkodowania , przeterminowane należności	149	93
- inne koszty operacyjne	16	256
Koszt własny sprzedaży towarów i materiałów	24 222	25 611
Zmiana stanu produktów	5 304	-699
Koszty działalności operacyjnej, razem	191 791	199 734

W strukturze kosztów rodzajowych jednostki dominują, w związku z produkcyjnym charakterem prowadzonej działalności gospodarczej, koszty zużycia materiałów i energii oraz koszty pracy. W ostatnim roku obrotowym

stanowiły one odpowiednio 63% i 14,0% kosztów rodzajowych ogółem i ich struktura nie uległa większym zmianom w porównaniu do poprzedniego roku.

9. Przychody i koszty finansowe

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Przychody finansowe	1 073	206
- z tytułu odsetek	506	206
- z tytułu różnic kursowych	567	-
Koszty finansowe		486
- z tytułu odsetek	70	74
- z tytułu różnic kursowych	-	412
Przychody (koszty) finansowe netto	1 003	-280

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych. Do działalności finansowej zaliczane są także zyski z tytułu różnic kursowych.

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego jakich jednostka jest stroną oraz inne koszty finansowe. Do działalności finansowej zaliczane są także straty z tytułu różnic kursowych.

W 2017 roku przychody finansowe stanowią odsetki od lokat i pożyczek oraz różnice kursowe.

Na koszty finansowe natomiast składały się koszty odsetek od kredytów bankowych.

Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej korygują przychody ze sprzedaży i koszty działalności operacyjnej. W działalności finansowej Spółka wykazuje wyłącznie różnice kursowe dotyczące kredytów bankowych i innych zobowiązań/aktywów finansowych.

9.1. Przychody finansowe z tytułu odsetek

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Od udzielonych pożyczek jednostką powiązanym	34	16
Pozostałe odsetki	472	190
- od jednostek powiązanych	-	-
- od pozostałych jednostek	472	190
Przychody finansowe z tytułu odsetek, razem	506	206

9.2. Koszty finansowe z tytułu odsetek

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Od kredytów i pożyczek	53	63
- od jednostek powiązanych	-	-
- dla innych jednostek	53	64
Pozostałe odsetki	17	10
- od jednostek powiązanych	-	-
- dla innych jednostek	17	10
Koszty finansowe z tytułu odsetek, razem	70	74

9.3. Pozycje sprawozdania z całkowitych dochodów, w których zostały ujęte różnice kursowe

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Przychody ze sprzedaży	-1 103	728
Koszty działalności operacyjnej	249	-169
Przychody finansowe	566	-421
Razem	-288	138

10. Podatek dochodowy bieżący i odroczony

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Bieżący podatek dochodowy:	3 687	4 443
Bieżące obciążenia z tytułu podatku dochodowego	3 686	4 443
Korekty dotyczące podatku bieżącego z lat ubiegłych	1	-
Odroczony podatek dochodowy:		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	1 246	1 101
Podatek odroczony związany z obniżeniem stawek podatku dochodowego	-	-
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	4 933	5 544

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych. Zastosowanie tych przepisów różnicuje zysk (stratę) podatkową od księgowego zysku (straty) netto, w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Obecnie obowiązuje stawka 19%, a przepisy nie zakładają zróżnicowania stawek podatkowych dla przyszłych okresów.

W zakresie podatku dochodowego, Spółka podlega przepisom ogólnym w tym zakresie. Spółka nie należy do podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w specjalnej strefie ekonomicznej, co różnicowałoby zasady określania obciążeń podatkowych w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Rok podatkowy jak i bilansowy pokrywają się z rokiem kalendarzowym.

Najistotniejszymi tytułami, od których jednostka tworzy aktywa i rezerwę z tytułu odroczonego podatku są:

- środki trwałe – różne stawki amortyzacyjne,
- rezerwy na świadczenia pracownicze,
- odpisy aktualizujące zapasy i należności.

W okresie objętym rocznym jednostkowym sprawozdaniem finansowym jednostka nie tworzyła podatku odroczonego, którego skutki byłyby odnoszone bezpośrednio na kapitał własny.

Uzgodnienie pomiędzy stawką podatkową 19% a stawką efektywną wynikającą ze sprawozdania z całkowitych dochodów:

Wyszczególnienie	2017 (od 01.01.17 do 31.12.17)
Zysk brutto jednostkowy	26 068
Stawka podatkowa	19%
Podatek dochodowy wg stawki	4 953
Korekta podatku za lata ubiegłe	-1
Różnice trwałe niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	19
Obciążenie podatkowe wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów	4 933
Stawka efektywna	19%

W stosunku do roku ubiegłego stawka efektywna pozostała na niezmienionym poziomie. Wyjaśnienie znajdują się w tabeli powyżej.

11. Zysk przypadający na jedną akcję

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Zysk netto/dochód netto	21 162	23 524
Liczba akcji (w sztukach)	9 807 516	9 807 516
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję	2,16	2,40
- z działalności kontynuowanej	2,16	2,40
- z działalności zaniechanej	-	-
Rozwodniony zysk netto	21 162	23 524
Rozwodniona liczba akcji (w sztukach)	9 807 516	9 807 516
Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję	2,16	2,40
- z działalności kontynuowanej	2,16	2,40
- z działalności zaniechanej	-	-

12. Segmenty operacyjne

Informacje na temat segmentów operacyjnych zaprezentowano w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy BSC.

13. Działalność zaniechana

W okresie objętym rocznym jednostkowym sprawozdaniem finansowym w jednostce nie wystąpiła działalność zaniechana.

14. Rzeczowe aktywa trwałe

14.1. Specyfikacja rzeczowych aktywów trwałych

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Rzeczowe aktywa trwałe	114 587	117 862
Środki trwałe	110 073	107 037
- grunty	14 434	14 434
- budynki i budowle	28 981	29 866
- urządzenia techniczne i maszyny	64 971	60 968
- środki transportu	1 348	1 418
- inne środki trwałe	339	351
Środki trwałe w budowie	4 514	10 825

14.2. Zmiany wartości środków trwałych

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2016	50 949	94 672	2 612	1 541	149 774
Zwiększenia (z tytułu)	16	13 879	336	117	14 348
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-
- zakupu	16	13 879	336	117	14 348
- pozostałe	-	-	-	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	-	672	37	-	709
- sprzedaży	-	672	37	-	709
- likwidacji	-	-	-	-	-
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2016	50 965	107 879	2 912	1 658	163 414
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2016	5 745	38 952	1 291	1 155	47 143
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2016 rok	920	8 631	240	152	9 943
- wyksięgowanie amortyzacji za 2016 z tytułu sprzedaży i likwidacji	-	672	37	-	709
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2016	6 665	46 911	1 494	1 307	56 377
Wartość brutto środków trwałych na dzień 1 stycznia 2017	50 965	107 879	2 912	1 658	163 414
Zwiększenia (z tytułu)	114	12 621	408	155	13 298
- z tyt. przeniesienia środków trwał. z nieruchomości inwestycyjnych	-	-	-	-	-
- zakupu	114	12 621	408	155	13 298

Wyszczególnienie	Grunty, budynki i budowle	Maszyny i urządzenia techniczne	Środki transportu	Pozostałe	Razem
- pozostałe	-	-	-	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	112	-	357	-	469
- sprzedaży	-	-	357	-	357
- likwidacji	112	-	-	-	112
Wartość brutto środków trwałych na dzień 31 grudnia 2017	50 967	120 500	2 963	1 813	176 243
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 1 stycznia 2017	6 665	46 911	1 494	1 307	56 377
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2017 rok	921	8 618	328	167	10 034
- wyksięgowanie amortyzacji za 2017 z tytułu sprzedaży i likwidacji	34	-	207	-	241
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na dzień 31 grudnia 2017	7 552	55 529	1 615	1 474	66 170
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2016	44 300	60 968	1 418	351	107 037
Na dzień 31 grudnia 2017	43 415	64 971	1 348	339	110 073

14.3. Struktura własności środków trwałych

Wyszczególnienie	31.12.2017	31.12.2016
Własne	109 387	106 574
Używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu,	650	463
Razem	110 037	107 037

14.4. Aktywa oddane w zastaw jako zabezpieczenie

Informacje na temat aktywów, które zostały zastawione w związku z zawartymi umowami kredytowymi.

Wyszczególnienie zobowiązań	Forma zabezpieczenia	wartość zabezpieczenia na dzień	
		31.12.2017	31.12.2016
1) Hala druku	Hipoteka	5 200	5 200
2) Budynek magazynu	Hipoteka	6 821	6 821
3) Biurowiec	Hipoteka	9 134	9 134

14.5. Środki trwale w leasingu

Na dzień bilansowy Spółka jest stroną umów leasingowych, na podstawie których użytkuje środki transportowe.

14.6. Odpisy z tytułu utraty wartości

W okresie objętym rocznym jednostkowym sprawozdaniem finansowym jednostka nie dokonywała odpisów aktualizujących wartość środków trwałych z tytułu utraty wartości.

14.7. Koszty finansowania zewnętrznego

W wartości środków trwałych w budowie Jednostka skapitalizowała różnice kursowe o wartości 11 tys. zł.

15. Pozostałe wartości niematerialne**15.1. Zmiana wartości pozostałych wartości niematerialnych i prawnych**

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne				Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa autorskie, programy	Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	
Wartość brutto wartości niematerialnych na 01 stycznia 2016	1 930	2 518	-	1 386	5 834
Zwiększenia (z tytułu)	-	179	-	-	179
- zakupy	-	179	-	-	179
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	-	-	-	-
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2016	1 930	2 697	-	1 386	6 013

Wyszczególnienie	Inne wartości niematerialne				Razem
	Znak towarowy	Licencje, prawa autorskie, programy	Prace rozwojowe w budowie	Prace rozwojowe zakończone	
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2016	805	2 335	-	309	3 449
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2016 rok	39	254	-	278	571
Wyksięgowanie amortyzacji	-	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2016	844	2 589	-	587	4 020
Wartość brutto wartości niematerialnych na 01 stycznia 2017	1 930	2 697	-	1 386	6 013
Zwiększenia (z tytułu)	-	96	-	-	-
- zakupy	-	96	-	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	-	-	-	-
Wartość brutto wartości niematerialnych na 31 grudnia 2017	1 930	2 793	-	1 386	6 109
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 1 stycznia 2017	844	2 589	-	587	4 020
Amortyzacja za okres (z tytułu)					
- amortyzacja za 2017 rok	38	136	-	278	452
Wyksięgowanie amortyzacji	-	-	-	-	-
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na 31 grudnia 2017	882	2 725	-	865	4 472
Wartość netto					
Na dzień 31 grudnia 2016	1 086	108	-	799	1 993
Na dzień 31 grudnia 2017	1 049	68	-	521	1 638

Najistotniejszą pozycję stanowi znak towarowy oraz koszty zakończonych pozytywnym efektem prac rozwojowych. Zarząd Jednostki przeprowadził analizę uzyskiwanych z zakończonych prac rozwojowych korzyści ekonomicznych i nie stwierdził zagrożenia braku korzyści z wykazanych w tabeli powyżej prac rozwojowych.

15.2. Struktura własnościowa wartości niematerialnych

Struktura własnościowa	12 miesięcy zakończonych 31.12.2017	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016
Wartości niematerialne własne	1 638	1 993
Wartości niematerialne używane na podstawie umowy najmu, dzierżawy, leasingu lub innej podobnej	-	-
Wartości niematerialne razem	1 638	1 993

15.3. Wartości niematerialne oddane pod zastaw jako zabezpieczenie

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez jednostkę.

15.4. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości

W okresie objętym rocznym jednostkowym sprawozdaniem finansowym jednostka nie dokonywała odpisów aktualizujących wartości niematerialne z tytułu utraty wartości.

15.5. Koszty prac rozwojowych

W 2017 roku Spółka nie odnotowała kosztów dotyczących prac rozwojowych.

16. Zapasy

16.1. Specyfikacja zapasów

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Materiały	12 688	7 816
Produkcja w toku	2 629	3 368
Wyroby gotowe	18 814	23 912
Towary	1 383	1 303
Zapasy ogółem	35 514	36 399

Jednostka ma utworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów w kwocie 445 tys. zł, z czego kwota 178 tys. zł została utworzone w roku 2017.

Zapasy nie stanowią zabezpieczeń zobowiązań zaciągniętych przez Jednostkę.

17. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

17.1. Specyfikacja należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	52 468	72 054
Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług	28	-
Pozostałe należności	1 793	2 608
- w tym zaliczki na środki trwałe w budowie	842	2 112
Odpisy aktualizujące wartość pozostałych należności	-	-
Należności ogółem, z tego	54 261	74 662
- część długoterminowa	-	-
- część krótkoterminowa	54 261	74 662

17.2. Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Bieżące	40 904	52 287
Przeterminowane	11 952	19 767
- od 1 do 30 dni	10 247	9 328
- od 31 do 60 dni	831	1 767
- od 61 do 90 dni	56	1 262
- od 91 do 180 dni	430	4 059
- Powyżej 180 dni	28	3 351
Należności z tytułu dostaw i usług, brutto	52 496	72 054
Odpisy aktualizujące wartość należności	28	-
Należności z tytułu dostaw i usług, netto	52 468	72 054

17.3. Zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Stan na początek okresu	-	108
Zwiększenia (z tytułu)	28	-
- odpisy aktualizujące należności główne	28	-
- odpisy aktualizujące odniesione w koszty finansowe	-	-
Zmniejszenia (z tytułu)	-	108
- wykorzystanie odpisu aktualizującego	-	-
- rozwiązanie odpisu aktualizującego	-	108
Stan odpisów aktualizujących na koniec okresu, razem	28	-

17.4. Struktura walutowa należności krótkoterminowych netto

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2015	stan na dzień 31.12.2016
Należności w walucie polskiej	39 666	45 878
Należności w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	12 802	26 176
- EURO	3 107	5 832
- w przeliczeniu na zł	12 598	25 802
- USD	-	-
- w przeliczeniu na zł	-	-
- CZK	70	1 204
- w przeliczeniu na zł	11	197
- GBP	41	34
- w przeliczeniu na zł	193	177
Razem	52 468	72 054

18. Pozostałe aktywa finansowe**18.1. Specyfikacja aktywów finansowych krótkoterminowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności	26 479	658
- obligacje korporacyjne ,odsetki od lokat	25 676	-
- pożyczki	803	658
Razem	803	658

- obligacje korporacyjne, lokaty:

Wyszczególnienie	Data zakupu	Data wykupu	Wartość	Rentowność
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	20-10-2017	23-01-2018	1 990	1,93%
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	24-10-2017	05-02-2018	9 944	1,93%
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	10-11-2017	12-02-2018	2 985	1,93%
Obligacje na rynku wtórnym (PKO Leasing S.A.)	06-12-2017	08-03-2018	9 951	1,93%
Razem			24 870	

18.2. Udziały i akcje w spółkach zależnych

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończone 31.12.2017	12 miesięcy zakończone 31.12.2016
Udziały jednostki zależnej BSC Pharmacenter sp. z o.o.	5 506	5 506
Akcje jednostki zależnej POSBAU SA	5 915	5 907
Razem udziały i akcje w spółkach zależnych	11 421	11 413

18.3. Aktywa finansowe długoterminowe

Wyszczególnienie	12 miesięcy zakończone 31.12.2017	12 miesięcy zakończone 31.12.2016
Pożyczka udzielona jednostce zależnej POSBAU SA	800	650

19. Środki pieniężne**19.1. Specyfikacja środków pieniężnych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych	22 585	9 153
Inne środki pieniężne	-	-
Razem	22 585	9 153

19.2. Struktura walutowa środków pieniężnych

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017 w tys. PLN	stan na dzień 31.12.2016 w tys. PLN
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w walucie polskiej	21 868	6 573
Środki pieniężne w walutach obcych (wg walut i po przeliczeniu na zł)	717	2 580
- EUR	8	494
- w przeliczeniu na zł	33	2 186
- USD	-	63
- w przeliczeniu na zł	-	262
- CHF	28	2
- w przeliczeniu na zł	99	9
-CZK	1 465	160
- w przeliczeniu na zł	239	26
- RUB	29	29
- w przeliczeniu na zł	2	2
- GBP	73	18
-w przeliczeniu na zł	344	95
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty, razem	22 585	9 153

20. Pozostałe aktywa**20.1. Specyfikacja krótkoterminowych pozostałych aktywów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Ubezpieczenia majątkowe	16	24
Prenumeraty	8	8
Abonamenty	87	45
Inne	64	17
Razem	175	94

20.2. Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

W okresie objętym rocznym jednostkowym sprawozdaniem finansowym w jednostce nie wystąpiły aktywa trwale zakwalifikowane do grupy „przeznaczone do zbycia” zgodnie z MSSF 5.

21. Kapitał własny**21.1. Specyfikacja kapitału własnego**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Kapitał własny		
Kapitał (fundusz) podstawowy	9 808	9 808
Akcje własne (wielkość ujemna)	-	-
Kapitał (fundusz) zapasowy	195 568	178 223
Zysk (strata) netto	21 162	23 524
Razem kapitał własny	226 538	211 555

21.2. Struktura kapitału zakładowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Liczba akcji tys. sztuk	9 808	9 808
Wartość nominalna akcji (PLN / akcję)	1	1
Kapitał podstawowy	9 808	9 808

21.3. Zmiany kapitału podstawowego

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Kapitał podstawowy na początek okresu	9 808	9 808
Zwiększenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
- emisja akcji	-	-
- podwyższenie kapitału podstawowego z tytułu zamiany obligacji na akcje	-	-
Zmniejszenia kapitału podstawowego w okresie	-	-
Kapitał podstawowy na koniec okresu	9 808	9 808

Kapitał podstawowy został w pełni opłacony. Akcje te nie są w żaden sposób uprzywilejowane.

21.4. Zysk zatrzymany, dywidendy i kapitał zapasowy

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Stan na początek okresu	178 224	162 621
Zysk zatrzymany	23 524	21 781
Wypłata dywidendy	-6 179	-6 178
Stan na koniec okresu	195 569	178 224
Zysk bieżącego okresu	21 162	23 524

22. Kredyty i pożyczki otrzymane**22.1. Specyfikacja otrzymanych kredytów i pożyczek**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Kredyty i pożyczki długoterminowe	3 573	5 690
- kredyty	3 573	5 690
- pożyczki	-	-
Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	1 450	1 480
- kredyty	1 450	1 480
- pożyczki	-	-
Razem	5 023	7 170

22.2. Kredyty i pożyczki o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Do jednego roku	1450	1 480
Powyżej 1 roku do 3 lat	1 990	2 800
Powyżej 3 lat do 5 lat	1 050	1 600
Powyżej 5 lat	533	1 290
Razem	5 023	7 170

22.3. Struktura walutowa kredytów i pożyczek

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
W walucie polskiej	696	1 113
W walucie obcej, w tym:	4 327	6 057
- EUR	-	-
- USD	-	-
- CHF	4 327	6 057
Razem	5 023	7 170

22.4. Najistotniejsze umowy kredytowe w BSC Drukarnia Opakowań S.A. na dzień 31 grudnia 2016 roku

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2016
Bank PKO BP SA	Finansowanie budowy budynku biurowego
- waluta (w tys.) CHF	2 220
Kwota do spłaty na 31-12-2017	
- waluta (w tys.)	313
- zł (w tys.)	1 118
Termin spłaty	31-12-2023
Warunki umowy	LIBOR 1M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła w kwocie 2 220 tys. CHF na nieruchomości, -(Poznań, ul. Żmigrodzka 37)hipoteka kaucyjna do kwoty 666 tys. CHF na tej nieruchomości , oraz przelew wierzytelności z ubezpieczenia w/w, poręczenie
Bank PKO BP SA	Finansowanie nakładów netto związanych z rozbudową hali produkcyjnej
- waluta (w tys.) zł	4 000
Kwota do spłaty na 31-12-2016	
- waluta (w tys.)- zł	636
Termin spłaty	20-07-2019
Warunki umowy	Wibor 3 M powiększony o marżę

Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła łączna w kwocie 3 900 tys. zł na nieruchomości, hipoteka kaucyjna do kwoty 1 170 tys. zł na tej nieruchomości , oraz przelew wierzytelności z ubezpieczenia w/w
BANK PKO BP SA	Finansowanie budowy hali magazynowej i produkcyjnej oraz zakup regałów wysokiego składowania i dwóch wózków wysokiego składowania
- waluta (w tys.) CHF	1 627
Kwota do spłaty na 31-12-2017	
- waluta (w tys.)	899
- zł (w tys.)	3 210
Termin spłaty	28 września 2020r
Warunki umowy	LIBOR 3 M powiększony o marżę
Zabezpieczenie	Hipoteka zwykła w kwocie 1 627 tys. CHF na nieruchomości , hipoteka kaucyjna do kwoty 528 tys. CHF na tej nieruchomości, przelew wierzytelności pieniężnej z umowy ubezpieczenia ww. nieruchomości, regałów wysokiego składowania oraz dwóch wózków widłowych wysokiego składowania do kwoty nie mniejszej niż 4 000 tys. zł, poręczenie

23. Inne zobowiązania finansowe

W ramach innych zobowiązań finansowych jednostka wykazuje zobowiązania z tytułu zawartych umów leasingowych, które dla potrzeb prawa bilansowego traktowane są jako leasing finansowy.

23.1. Specyfikacja zobowiązań z tytułu leasingu

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Długoterminowe	130	156
Krótkoterminowe	213	124
Zobowiązania z tytułu leasingu, razem	343	280

23.2. Zobowiązania z tytułu leasingu o okresie zapadalności

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Do 1 roku	213	124
Powyżej 1 roku do 5 lat	130	156
Powyżej 5 lat	-	-
Razem	343	280

24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania**24.1. Specyfikacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	18 796	18 392
Pozostałe zobowiązania	2 822	3 322
- z tytułu wynagrodzeń	1 053	1 095
- z tytułu podatku dochodowego	-	658
- z tytułu pozostałych podatków	1 760	1 557
- pozostałe zobowiązania	9	12
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania ogółem, z tego	21 618	21 714
- część krótkoterminowa	21 618	21 714

24.2. Struktura wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Bieżące	16 580	13 900
Przeterminowane	2 216	4 492
- od 1 do 30 dni	2 154	3 106
- od 31 do 60 dni	2	1 013
- od 61 do 90 dni	13	9
- od 91 do 180 dni	-	3
- powyżej 180 dni	47	361
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	18 796	18 392

24.3. Struktura walutowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walucie polskiej	13 140	13 473
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług w walutach obcych	5 656	4 919
- EUR	1 336	1 093
- w przeliczeniu na zł	5 572	4 836
- CZK	8	186
- w przeliczeniu na zł	2	30
- USD	23	13
- w przeliczeniu na zł	82	53
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług, razem	18 796	18 392

25. Rezerwy**25.1. Specyfikacja rezerw**

Wyszczególnienie	Rezerwa na odprawy emerytalne	Pozostałe rezerwy	Rezerwa na odroczony podatek dochodowy	Razem
Stan rezerwy na 01.01.2016 roku	135	2 522	6 602	9 259
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 522	-	2 522
- rezerwy długoterminowe	135	-	6 602	6 737
Stan rezerw na 31.12.2016 roku, w tym	175	2 451	7 721	10 347
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 451	-	2 451
- rezerwy długoterminowe	175	-	7 721	7 896
Stan rezerwy na 01.01.2017 roku	175	2 451	7 721	10 347
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 451	-	2 451
- rezerwy długoterminowe	175	-	7 721	7 896
Stan rezerw na 31.12.2017 roku, w tym	168	2 225	8 971	11 364
- rezerwy krótkoterminowe	-	2 225	-	2 225
- rezerwy długoterminowe	168	-	8 971	9 139

BSC Drukarnia Opakowań S.A. tworzy rezerwy na świadczenia pracownicze z tytułu odpraw emerytalnych oraz niewykorzystanych urlopów. Rezerwa na odprawy emerytalne szacowane są z wykorzystaniem metod aktuarialnych. W jednostce pracownikom przysługują odprawy emerytalne w wysokości jednokrotności wynagrodzenia miesięcznego. W jednostce nie obowiązują inne programy świadczeń pracowniczych poza kodeksowymi.

Rezerwa na niewykorzystane urlopy szacowana jest jako iloczyn liczby niewykorzystanych dnia urlopu oraz wysokości średniego dziennego wynagrodzenia pracownika spółki.

Na dzień 31.12.2017 na pozostałe rezerwy składają się przede wszystkim rezerwy na realizację umów pochodnych instrumentów finansowych podpisanych pomiędzy Spółką a Członkami Zarządu Spółki.

26. Przychody przyszłych okresów - dotacje**26.1. Specyfikacja przychodów przyszłych okresów**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Długoterminowe	1 937	2 299
Dotacje ZFRON	-	353
Dotacje UE	1 937	1 946
Krótkoterminowe	362	193
Dotacje ZFRON	353	132
Dotacje UE	9	61
Inne należności	-	-
Razem	2 299	2 492

Przychody przyszłych okresów składają się przede wszystkim otrzymane dotacje na dofinansowanie zakupu środków trwałych ze środków unijnych.

Otrzymane dotacje rozliczane i ujmowane w sprawozdaniu z zysków i strat w ramach pozostałych przychodów operacyjnych przez okres amortyzacji środków trwałych, których dotyczy poszczególne dotacja.

W poprzednich latach Jednostka otrzymała 5 848 tys. zł dotacji unijnej, która jeszcze jest rozliczana poprzez sprawozdanie z zysków i strat, z czego rozliczyła w wynik finansowy w sumie 3 841 tys. zł. Okres trwałości tych dotacji zakończył się w roku 2015.

27. Instrumenty finansowe**27.1. Kategorie instrumentów finansowych**

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Aktywa finansowe	113 943	95 886
Inwestycje utrzymywane do wymagalności		
Pożyczki i należności (w tym środki pieniężne i ich ekwiwalenty)	113 943	95 886
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:	113 943	95 886
Aktywa finansowe	37 097	12 071
Należności z tytułu dostaw i usług	52 468	72 054
Pozostałe należności	1 793	2 608
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	22 585	9 153
Zobowiązania finansowe	26 984	29 165
Pożyczki i zobowiązania sklasyfikowane do wyceny w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Zobowiązania wyceniane według kosztu zamortyzowanego	26 984	29 165
Wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe	3 573	5 690
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	21 618	21 715
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty	1 450	1 480
Pozostałe zobowiązania finansowe	343	280

27.2. Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

BSC Drukarnia Opakowań S.A. zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego.

Wskaźnik dźwigni finansowej na koniec roku:

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Zadłużenie	26 984	29 165
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty*	51 854	9 153
Zadłużenie netto	4 399	20 012
Kapitał własny	226 538	211 555
Stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego	-	9,46%

*W 2017 roku pozycja ta obejmuje ekwiwalent w postaci zakupionych obligacji w kwocie 24 870 tys. zł

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne znaczące koncentracje ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczek i należności wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Wyżej wykazana wartość bilansowa odzwierciedla maksymalne narażenie jednostki na ryzyko kredytowe z tytułu takich pożyczek i należności.

27.3. Cele zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Emitent należą kredyty bankowe.

Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Jednostki. Jednostka posiada też aktywa finansowe, takie jak należności z tytułu dostaw i usług, środki pieniężne i depozyty krótkoterminowe, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych jednostki obejmują ryzyko stopy procentowej przepływów pieniężnych, ryzyko płynności, ryzyko walutowe oraz ryzyko kredytowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej.

Ryzyko stopy procentowej

Emitent jest stroną umów kredytowych opartych na zmiennych stopach WIBOR, LIBOR i EURIBOR. W związku z tym Jednostka narażona jest na ryzyko zmian stóp procentowych. W ocenie Zarządu Emitenta nie ma potrzeby dokonywania zabezpieczeń w odniesieniu do tego rodzaju ryzyka.

Ryzyko kredytowe

Emitent zawiera transakcje wyłącznie z renomowanymi firmami o dobrej zdolności kredytowej. Wszyscy klienci, którzy zamierzają korzystać z kredytów kupieckich, poddawani są procedurom wstępnej weryfikacji.

Ponadto, dzięki bieżącemu monitorowaniu stanów należności, narażenie Jednostki na ryzyko nieściągalnych należności jest nieznaczne.

Tym nie mniej mogą zdarzyć się problemy z pojedynczymi klientami. Jednak ich udział w sprzedaży jest na tyle nieistotny, że nie spowoduje to problemów płynnościowych Emitenta. Może mieć wpływ jedynie na wynik finansowy okresu.

Ryzyko związane z płynnością

Jednostka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności.

Narzędzie to uwzględnia terminy zapadalności zarówno inwestycji jak i aktywów finansowych (np. konta należności, pozostałych aktywów finansowych) oraz prognozowane przepływy pieniężne z działalności operacyjnej.

Celem Emitenta jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością a elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z rozmaitych źródeł finansowania, takich jak kredyty w rachunku bieżącym, umowy leasingu finansowego z opcją zakupu.

Ryzyko walutowe

Kurs walut wpływa na działalność Emitenta w dwojaki sposób. Z jednej strony wysoki kurs złotego w stosunku do kursu euro pozwala na tańszy zakup kartonu w zagranicznych papierniach, z drugiej strony

wpływa negatywnie na przychody Emitenta. Sprzedaż opakowań na rynkach zagranicznych wynosi obecnie ok. 18% (głównie w walucie EUR), warto jednak zwrócić uwagę na to, iż część cen opakowań sprzedawanych na rynku polskim jest ustalana w euro oraz sprzedawana w EUR.

W walucie EUR Emitent operacyjnie praktycznie równoważy wpływy i wydatki. Natomiast zakupy inwestycyjne są w większości w walucie EUR. Dodatkowo Emitent zaciągnął kredyty hipoteczne w walucie CHF, w związku z czym w pozycji finansowej, jest narażony na ryzyko osłabienia złotówki względem franka szwajcarskiego.

Zarząd Emitenta wykorzystuje instrumenty rynku terminowego celem zabezpieczenia kursu walutowego.

Analiza wrażliwości.

Wpływ zmian stóp procentowych oraz kursów walutowych na wynik Spółki przedstawiają poniższe analizy wrażliwości:

Ryzyko stóp procentowych 2017	Wartość bilansowa	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik (okres 12 miesięcy)	
		+ 1 p. p.	- 1 p. p.
Aktywa finansowe			
Srodki pieniężne	22 585	226	(226)
Pozostałe aktywa finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Aktywa finansowe o stałym oprocentowaniu	25 676	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		226	(226)
Podatek 19%		(43)	43
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		183	(183)
Zobowiązania finansowe			
Kredyty i pożyczki	(5 023)	(50)	50
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(343)	(3)	3
Pozostałe zobowiązania finansowe o zmiennym oprocentowaniu	-	-	-
Zobowiązania finansowe o stałym oprocentowaniu	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(54)	54
Podatek 19%		10	(10)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(44)	44
Razem	42 895	139	(139)

Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe 31.12.2017	Wartość bilansowa	w tym wartość w walucie obcej wyrażona w PLN	Wpływ ryzyka walutowego na wynik	
			+5%	-5%
Aktywa finansowe				
Środki pieniężne	22 585	717	36	(36)
Należności z tytułu dostaw i usług	52 468	12 802	640	(640)
Pozostałe aktywa finansowe	-	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			676	(676)
Podatek 19%			(128)	128
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			548	(548)
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	(5 023)	(4 327)	(216)	216
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(343)	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(18 796)	(5 656)	(283)	283
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			(499)	499
Podatek 19%			95	(95)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu			(404)	404
Razem	50 891	3 536	143	(143)

28. Płatności realizowane w formie akcji

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym nie wystąpiły w jednostce płatności w formie akcji w rozumieniu MSSF 2.

29. Jednostki zależne

W 2006 roku BSC Drukarnia Opakowań S.A. nabyła 100% udziałów spółki BSC Pharmacenter Sp. z o.o. (dawniej BSC Etykiety Sp. z o.o.) za cenę 559 tys. zł. Wartość nabytych aktywów netto spółki na dzień nabycia wyniosła 787 tys. zł. Powstała nadwyżka pomiędzy wartością godziwą aktywów netto, a kosztem nabycia w kwocie 231 tys. zł, która w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, została zgodnie z MSSF 3 ujęta jako przychód okresu, w którym powstała. W roku 2012 BSC Drukarnia Opakowań zwiększyła swoje udziały o wartość 4 950 tys.

W miesiącu maju 2015 roku Jednostka zakupiła 2.749 akcji POSBAU S.A. Budownictwo Uprzemysłowie (dalej POSBAU S.A.), stanowiących 55,07% kapitału zakładowego tej spółki i w ten sposób objęła kontrolę nad Grupą POSBAU obejmującą jednostką dominującą POSBAU S.A. oraz jej jednostkę zależną POSBAU Nieruchomości sp. z o.o. Do dnia 31.12.2016 Jednostka dominująca zwiększyła swoje zaangażowanie do 93,29% kapitału zakładowego Posbau SA.

30. Transakcje z jednostkami powiązаныmi**30.1. Transakcje w 2016 roku**

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2016 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2016	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2016
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	materiały/wyroby	5 684	24 768	511	6 497
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	125	4 531	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 660	-	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne usługi najem pracowników	223	3 558	-	-
Posbau S.A.	pożyczka	652	-	652	-
Posbau S.A.	Sprzedaż usług/Gastronomia, ogrzewanie, najem,	6	41	-	2
Violetta Grafik Polska	Materiały	-	425	-	60
Colorpack	Towar	687	-	90	-
Leunisman	materiał / towar	127	285	12	-
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	63	-	29	-
RLC Service GMBH	Usługi marketingowe	54	680	-	-
Limmatdruck	materiały	-	3	-	-

30.2. Transakcje w 2017 roku

Nazwa jednostki powiązanej	Opis transakcji	Wartość transakcji w 2017 roku		Saldo należności na dzień 31.12.2017	Saldo zobowiązań na dzień 31.12.2017
		Sprzedaż	Zakup		
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	materiały/wyroby	6 461	24 420	379	3 598
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	usługi poligraficzne	199	4 193	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	najem/media	1 649	-	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Inne usługi najem pracowników	-	6 190	-	-
BSC Pharmacenter Sp. z o.o.	Środki trwałe	83	-	-	-
Posbau S.A.	pożyczka	150	-	803	-
Posbau S.A.	Sprzedaż usług/Gastronomia, ogrzewanie, najem,	-	44	-	-
Violetta Grafik Polska	Materiały	-	217	-	24
Colorpack	Towar	1 36	2	26	-
Leunisman	materiał / towar	85	186	-	105
Pharmacenter GMBH	towary/wyroby	47	-	18	-
RLC Service GMBH	Usługi marketingowe	-	760	-	658

Transakcje z jednostkami powiązаныmi wykazane w wartościach brutto.

31. Wynagrodzenia członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia członków zarządu i pozostałych członków naczelnego kierownictwa w roku obrotowym przedstawiały się następująco:

L p.	Stanowisko	2017	2016
1	J.SCHWARK członek Zarządu	306	311
2	A CZYSZ członek Zarządu	310	311
3	A.BARANOWSKI członek Zarządu	299	299
4	H.J.Katzer członek Rady Nadzorczej	-	8
5	F.Ohle	8	-
6	H.Kehren członek Rady Nadzorczej	-	6
7	M.Mehring członek Rady Nadzorczej	8	-
8	S. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	8	8
9	A.Borowiński członek Rady Nadzorczej	8	4
10	H.CH. Bestehorn członek Rady Nadzorczej	8	8
11	M.Dietel członek Rady Nadzorczej	-	16
12	Z.Kaczmarczyk członek Rady Nadzorczej	10	-
13	J. Wesołek członek Rady Nadzorczej	4	-

Jednocześnie każdy z członków Zarządu zrealizował Umowę Pochodnego instrumentu finansowego, której realizacja była powiązana z osiągniętym zyskiem netto Grupy BSC Drukarnia Opakowań S.A.:

Wyszczególnienie	Wyplata świadczenia z tytułu Umowy Pochodnego instrumentu finansowego w 2017 roku	Wyplata świadczenia z tytułu Umowy Pochodnego instrumentu finansowego w 2016 roku
J. SCHWARK członek Zarządu	526	612
A. CZYSZ członek Zarządu	526	612
A. BARANOWSKI członek Zarządu	526	612
Razem	1 578	1 837

32. Struktura zatrudnienia

Wyszczególnienie	stan na dzień 31.12.2017	stan na dzień 31.12.2016
Pracownicy fizyczni	175	194
Kadra inżynierska	21	20
Administracja	47	41
Zarząd i najwyższe kierownictwo	4	4
Razem	247	259

33. Wynagrodzenia podmiotu badającego sprawozdania finansowe.

Koszty wynagrodzeń dla podmiotu przeprowadzającego badanie sprawozdań finansowych kształtowały się następująco

Wyszczególnienie	Od 01.01.2017 do 31.12.2017	Od 01.01.2016 do 31.12.2016
-obowiązkowe badanie sprawozdania finansowego i przegląd sprawozdania finansowego (jednostkowe)	59	74
-pozostałe usługi poświadczające i doradcze	-	-
Razem	59	74

34. Połączenie jednostek gospodarczych

W prezentowanym okresie nie nastąpiło połączenie żadnych jednostek gospodarczych.

35. Zdarzenia po dniu bilansowym

Nie wystąpiły takie zdarzenia.

36. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Roczne jednostkowe sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd dnia 22.03.2018.

Janusz Schwark

Arkadiusz Czysz

Andrzej Baranowski

Prezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Wiceprezes Zarządu

Poznań, 22.03.2018 roku

Niniejszy raport zawiera 50 stron